

Полтавський державний аграрний університет

МАТЕРІАЛИ
IV Всеукраїнської науково-практичної
конференції (з міжнародною участю)
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК,
КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН»
21 жовтня 2021 р.
м. Полтава

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНА ВИЩА ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА В КОНІНІ (М. КОНІН, ПОЛЬЩА)
ІНЖИНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗАПОРІЖСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ
ЕКОНОМІКИ»
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТОВ «БЕРДЯНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ І БІЗНЕСУ»
УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛОВІ
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХУЛУНБУІРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (АРВМ, Г. Хайлар, КНР)**

**Федерація професійних
бухгалтерів та аудиторів
України**

**Полтавський державний
аграрний університет**

**Факультет
обліку та фінансів**

МАТЕРІАЛИ

**IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
(з міжнародною участю)**

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК,
КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН»**

21 жовтня 2021 р.

м. Полтава

УДК 657
П 48

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (м. Полтава, 21 жовтня 2021р.) / за ред. Пилипенко К.А. Полтава : ПДАУ, 2021. 652 с.

***Посвідчення УкрІНТЕІ № 56
від 21.01.2021 р.***

***Затверджено до друку Вченою радою факультету обліку та фінансів
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 2 від 18.10.2021 р.)***

Матеріали конференції спрямовані на науковий пошук, узагальнення та розроблення рекомендацій щодо можливих шляхів вирішення основних проблем розвитку обліку, аудиту та оподаткування підприємств аграрної сфери.

Тексти матеріалів тез подані в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

© Полтавський державний аграрний університет, 2021
© Колектив авторів

МЕТОДИКА АУДИТУ «ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ»	433
М. Скрипак, В. Дугар	
АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ	438
Т. Трохименко, О. Чухрай	

СЕКЦІЯ 5
ФІНАНСИ ТА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ВПЛИВУ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА	443
В.К. Антошкін	
ТРАЄКТОРІЯ ГАРМОНІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН	446
Л.В. Барабаш	
СТАНОВЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	449
В. Бондарчук	
ОСНОВНІ ЗАСАДИ МЕХАНІЗМУ АКТИВІЗАЦІЇ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ	454
С.А. Власюк	
ВНУТРІШНЬОБАНКІВСЬКИЙ КОНТРОЛЬ: СУТЬ ТА ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ	458
А.В. Довгаль, К.В. Сацька	
АНАЛІЗ ДЕФІЦИТУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ В УКРАЇНІ	461
М. О. Жила	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ КРИЗОВИХ ЯВИЩ НА ПІДПРИЄМСТВІ	465
Н. О. Кіріченко, О. Ю. Мельник	
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ ТА БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	470
К.М. Крись	
СТРАХОВІ КОМПАНІЇ В АРХІТЕКТОНІЦІ ІНФРАСТРУКТУРИ РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ	474
М. Кулібаба, В. Яцюк, В. Козаченко	
СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ	477
В. Д. Макогон	
ОЦИФРУВАННЯ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТНОГО БІЗНЕСУ, ЯК ІНОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМ ЙОГО РОЗВИТКУ	480
С.В. Махно	
СТАН БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ	483
А. К. Олексенко	

Л.В. Барабаш, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Уманський національний університет садівництва
(м. Умань, Україна)

ТРАЄКТОРІЯ ГАРМОНІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН

Анотація: В умовах трансформації соціально-економічного середовища України відзначається зміна інституціональних пріоритетів розвитку. Відтак необхідна побудова нової траєкторії гармонізації податкової системи, що базується на врахуванні основ поведінкової економічної теорії.

Ключові слова: податкова система, поведінкові фактори, інституціональний розвиток, гармонізація податкової системи, поведінкова теорія.

Траєкторія інституціонального розвитку економіки України формується у процесі поєднання двох здавалося б несумісних складових: зміна правил соціально-економічного та ринкового розвитку шляхом проведення реформ і незмінна система цінностей і мотивів учасників згаданих середовищ. На перетині цих двох сфер утворюються «ножиці невідповідності» – протиріччя класичного та формального, подолання якого можливе виключно за умови створення ефективної інституційної системи суспільства змін.

Зосереджуючись на інституціональних трансформаціях, слід зауважити, що інститути є не просто правилами, що регулюють норми поведінки та взаємодії індивідів у соціально-економічних площинах, а, передусім, системою нових мотиваційних цінностей, відмінних від усталених чи спонукуваних ними та покликаних сформулювати нову ідеологію світобачення та світосприйняття [1, с. 50, 56].

Інституціональна траєкторія України до періоду незалежності ґрунтувалася на діяльності індивіда як особи раціональної. Особливістю сучасного інституціонального суспільства є превалювання неформальних відносин між учасниками соціально-економічної системи. Однак інституціональний розвиток держави на перспективу має спиратися на норми та постулати сучасного вчення

– поведінкової економічної теорії, згідно якої поведінка індивіда є переважно ірраціональною та підпадає під вплив низки різнопланових факторів.

Поведінкова економічна теорія відрізняється від інших своєю реалістичністю, можливістю безпосереднього й опосередкованого впливів на економічний вибір індивідів, визначальною роллю зовнішніх факторів на особисті рішення та спрямованістю на зростання якості життя, соціальної й економічної ефективності за рахунок використання внутрішніх ресурсів людини [2, с. 12]. І нині саме дана концепція стає базовою для інституційних перетворень.

Відтак і гармонізація податкової системи України повинна здійснюватися відповідно до засад поведінкової економічної теорії, тобто спрямовуватися на потреби індивідів (платників податків) і провадитися у руслі максимізації задоволення їхніх очікувань. Водночас суттєвою перепорою таких інституціональних змін є численні її недоліки, серед яких найвагомішими є високий рівень податкового навантаження, недосконалість податкового законодавства, закритість і незрозумілість податкових норм і процедур тощо. Це провокує низький рівень податкової свідомості платників, ухилення від оподаткування і, як наслідок, – зростання тіньової економіки та зниження рівня усвідомленої, добровільної сплати податкових платежів.

Зважаючи на вищезначене, траєкторія гармонізації податкової системи України з поведінкової позиції має передбачати такі вектори реалізації:

1. Відновлення соціальної справедливості в оподаткуванні. В умовах кризових економічних явищ необхідно знижувати податковий тиск на платників, особливо – з низьким рівнем доходів. У даному випадку принагідним стане повернення до прогресивної шкали ставок податку, надання реальних ознак соціальним складовим оподаткування, зокрема таким, як неоподатковуваний мінімум і прожитковий мінімум, перегляд системи пільг.

2. Формування податкових традицій і податкової свідомості суспільства. Розуміння суті оподаткування приходить через фінансову грамотність населення. Тільки за умови усвідомлення платниками податків залежності власного добробуту від рівня економічного розвитку держави можливо

спонукати останніх до зміни моделі економічної поведінки. У даному випадку дієвими стануть поведінкові інструменти – поштовхи, зокрема у вигляді соціальної реклами.

3. Зміщення акцентів у ролі держави в економічному житті кожного з громадян з вимагання та примусу на спільні цілі та пріоритети. Прозорість норм і правил податкової системи, наочність потреб, ресурсів і можливостей, доступність і відкритість інформації тощо створять необхідні передумови для ефективної взаємодії між платниками та державою для формування належного рівня довіри.

Наведені позиції висвітлюють актуальні на даний час поведінкові детермінанти траєкторії гармонізації податкової системи України, втілення яких стане початковим етапом інституціональних змін на найближчу перспективу.

Список використаних джерел:

1. Болотіна Є.В., Шубна О.В. Інституціональні зміни і траєкторія попереднього розвитку. *Економічний вісник Донбасу*. 2016. № 3 (45). С. 50–57.
2. Ушакова Н.Г., Помінова І.І. Поведінкова економіка в парадигмальній структурі сучасної економічної теорії. *Бізнес інформ*. 2019. № 9. С. 8–13.

Наукове видання

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН

матеріали

**IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
(з міжнародною участю)**

***Посвідчення УкрІНТЕІ № 56
від 21.01.2021 р.***

***Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Вченою радою факультету обліку та фінансів
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 2 від 18.10.2021 р.)***

651

За редакцією професора Пилипенко К.А.

Видається в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори статей.

Думки, положення і висновки, висловлені авторами, не обов'язково відображають позицію редакційної колегії.